

Burense kaders voor participatie 2025

‘Samen kunnen we het beter maken’

gemeente
Buren

Voorwoord

Als gemeente willen wij ruimte geven aan ideeën en initiatieven van inwoners. We willen beter samenwerken met de inwoners om onder andere de leefbaarheid en sociale samenhang in de kernen te vergroten. In plaats van de ideeën van inwoners over te nemen, willen we hen ondersteunen en helpen.

In dit participatiebeleid leggen we uit hoe we inwoners de kans geven om de gemeente uit te dagen (uitdaagrecht) en om taken van de gemeente over te nemen en beter uit te voeren.

Door de nieuwe Omgevingswet en de Wet Versterking Participatie op Decentraal Niveau krijgt participatie een steeds belangrijkere rol. We willen de ideeën en kracht van de samenleving herkennen, erkennen en benutten. Dit doen we door ondersteuning te bieden waar nodig en flexibel om te gaan met wat werkt. Uit de Quick Scan Lokale democratie van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijkt dat we kunnen leren en verbeteren. We moeten onze beloftes nakomen en transparant communiceren.

We erkennen deze punten en willen hier belangrijke stappen in maken. Dit is een belangrijke basis voor dit beleidskader, stappenplan en routekaart die samen met inwoners vorm krijgt.

Wilma Alink
Wethouder participatie

Inhoud

Inleiding.....	4
Waarom Burense kaders voor participatie?	4
Het beleidskader	4
Participatie bij het maken van dit beleidskader.....	4
1. Ambities en leidende principes participatie.....	6
2. Participatieladder als hulpmiddel bij inwonersparticipatie	8
2.1 Betrekken van inwoners op basis van kenmerken	9
2.3 Inwonerparticipatie in de regio en gemeenschappelijke regelingen	9
3. Overheidsparticipatie: Ruimte organiseren voor maatschappelijke initiatieven.....	11
4. Uitdaagrecht: Samen uitproberen en samen leren	13
4.1 Stappenplan voor het indienen van een uitdaging:	14
5. Hoe gaan we het ‘samen beter doen’?	16
5.1 Afweging op basis van vijf randvoorwaarden	16
5.2 Omvang van project, plan en beleid is leidend	17
5.3 Rollen van de gemeentelijke organisatie	17
5.4 De organisatie	18
6. Van beleid naar uitvoering: Bouwstenen voor goed samenspel	20
7. Burense participatie in de praktijk.....	22
Zo ziet Burense participatie er uit in de praktijk.....	22
Stappenplan voor het opzetten van participatie	22
Praktische tips voor inwoners en medewerkers.....	23

Leeswijzer

Na de inleiding beschrijven we in het eerste hoofdstuk de ambities en principes van participatie. In het tweede hoofdstuk geven we aan wie betrokken was bij het maken van dit beleidskader. In de volgende hoofdstukken bespreken we verschillende vormen van participatie. Hoofdstuk drie gaat over inwonersparticipatie, hoofdstuk vier over overheidsparticipatie, hoofdstuk vijf over het uitdaagrecht, en hoofdstuk zes over transparante keuzes maken. Tot slot bespreken we in hoofdstuk zeven de basis voor de verordening en de uitvoeringsagenda.

Inleiding

In dit beleidskader voor participatie geven we aan hoe we inwoners het beste kunnen betrekken. We laten zien hoe we ruimte geven aan initiatieven van inwoners en welke hulpmiddelen we gebruiken om het zo toegankelijk mogelijk te maken. We geloven dat we het samen beter kunnen maken. We bieden een richtlijn voor hoe we als gemeente inwoners betrekken. We zijn open en toegankelijk voor inwoners die met hun ideeën naar de gemeente komen, vooral als deze ideeën beter en/of goedkoper zijn.

Waarom Burense kaders voor participatie?

We willen inwoners vroegtijdig informeren en betrekken. Participatie versterkt de betrokkenheid van inwoners bij beleidsvorming en uitvoering, zoals vastgelegd in de **Wet Versterking Participatie op Decentraal Niveau**, die in januari 2025 in is gegaan. Deze wet introduceert ook het 'uitdaagrecht'. Daarom spraken we in het **Coalitieakkoord gemeente Buren 2022-2026: Samen voor het Buren van morgen** (afpraak 3.4) af dat er nieuw participatiebeleid komt met duidelijke spelregels voor inwoner- en overheidsparticipatie.

Daarnaast willen we conform de **dienstverleningsvisie en visie op kerngericht werken**, dat onze inwoners zich gezien, gehoord en erkend voelen. Ook stimuleert en verplicht de **Omgevingswet**, waarvoor reeds **participatiebeleid op 19 december 2023 door de raad is vastgesteld**, en het vastgestelde **participatiekader duurzame energie** participatie. Participatie is verplicht bij alle ruimtelijke initiatieven en wijzigingen van het omgevingsplan. Dit betreft nieuwe initiatieven die afwijken van de bestaande situatie, waar nog niet eerder participatie heeft plaatsgevonden. Ook doen we al aan participatie, zoals bij de bouw van het nieuwe gemeentehuis, de kernagenda's en het onderzoek naar een nieuwe burgerpeilingtool. Dit willen we verder uitbouwen om de betrokkenheid van inwoners nog meer te versterken en te verbeteren.

Het beleidskader

Dit beleidskader versterkt de participatie in de gemeente Buren en vormt de basis voor een goed en werkbaar participatiebeleid voor iedereen. Het volgt op de in maart 2024 door de gemeenteraad vastgestelde startnotitie 'De kracht van

de samenleving' en sluit aan bij de motie uit december 2021 over het uitdaagrecht.

Dit beleidskader wordt ondersteund met een routekaart (waaronder een concrete uitvoeringsagenda ligt). Deze laatste heeft een looptijd van twee jaar. Jaarlijks monitoren we het beleidskader en routekaart, zodat tijdige bijsturing en inspelen op nieuwe ontwikkelingen mogelijk is.

Participatie bij het maken van dit beleidskader

Dit beleidskader is opgesteld in samenwerking met inwoners, de gemeenteraad en de participatieraad. De gemeenteraad heeft vooraf belangrijke kaders benoemd en is daarna betrokken gebleven via een beeldvormende raad en schriftelijke vragen aan de fracties. De participatieraad heeft het beleid meegelezen om maatschappelijke ontwikkelingen en eerdere ervaringen mee te nemen. De gemeente Buren heeft deelgenomen aan de QuickScan Lokale Democratie om de staat van de lokale democratie in kaart te brengen. De suggesties uit de QuickScan zijn verwerkt in dit beleidskader of vormen vertrekpunten voor de uitvoeringsagenda. Ook de uitkomsten van de vier kernagenda's zijn gebruikt als input voor dit beleid.

In het voortraject zijn gesprekken gevoerd met inwoners, bijvoorbeeld tijdens participatie-eettafels en via een focusgroep. Vertrouwen bleek een belangrijk punt: afspraken nakomen, tijdig informeren en communiceren. Inwoners accepteren een 'nee' als dit tijdig en met toelichting wordt gecommuniceerd. Ze willen vooral meedenken, meedoen en meebeslissen over hun eigen kern. De belangrijkste punten uit de gesprekken die meegenomen zijn in dit beleidskader zijn:

- **Meer communicatie:** Eerder en duidelijker informeren over plannen en projecten, met terugkoppeling.
- **Eenvoudige participatie:** Toegankelijke participatie, met focus op dialoog.
- **Afstemming van verwachtingen:** Duidelijke en haalbare afspraken. Vertrouwen begint bij het nakomen van afspraken.
- **Zichtbaarheid van de gemeente:** Meer contactmomenten tussen gemeente en inwoners.
- **Faciliteren van initiatieven:** Duidelijkheid over gemeentelijke ondersteuning bij initiatieven.

1. Ambities en leidende principes participatie

De gemeenteraad en het college van de gemeente Buren willen samenwerken met inwoners en maatschappelijke partijen bij het ontwikkelen en uitvoeren van projecten en beleid. We geloven dat we het samen beter kunnen maken. Dit zorgt voor meer verbinding en invloed vanuit de samenleving.

Het doel van participatie is om inwoners en andere belanghebbenden vroegtijdig te informeren en te betrekken. We willen de verschillende belangen en standpunten van initiatiefnemers en belanghebbenden in beeld brengen. De kwaliteit van besluitvorming kan verbeteren door deze belangen tegen elkaar af te wegen. De gemeente Buren moedigt inwoners en ondernemers aan om zelf met ideeën te komen. Dit kan positieve of negatieve gevolgen hebben. Tijdens het participatieproces wordt duidelijk welke belangen er zijn. Deze kunnen soms botsen, maar dat is niet altijd een probleem. Onze inwoners en ondernemers kennen hun omgeving het beste en kunnen waardevolle inzichten en ervaringen delen die goed zijn voor Buren. De gemeente Buren wil inwoners en ondernemers ondersteunen bij hun initiatieven, zodat zij met hun ideeën bij de gemeente komen en de gemeente kan deelnemen. Soms kan een taak worden overgedragen omdat inwoners of ondernemers het beter of goedkoper kunnen uitvoeren. Dit versterkt de kern.

Concrete voorbeelden om inwoners vroegtijdig te informeren en te betrekken, zijn:

- **Vroegtijdige informatieverstrekking:** De gemeente zal bij aanvang van elk project/beleid dat in aanmerking komt voor participatie een bijeenkomst organiseren om inwoners te informeren en hen de mogelijkheid te geven om vragen te stellen en feedback te geven.
- **Inzet van digitale platforms:** Er wordt een online platform per kern opgezet waar inwoners de voortgang van projecten/beleid kunnen volgen, documenten kunnen inzien en mee kunnen praten/denken.
- **Regelmatige updates:** Inwoners worden via nieuwsbrieven en sociale media regelmatig op de hoogte gehouden van de voortgang en eventuele wijzigingen in projecten/beleid.
- **Terugkoppeling:** inwoners ontvangen terugkoppeling over genomen besluiten in relatie tot het doorlopen participatietraject.
- **Mogelijk maken van ideeën en initiatieven van inwoners:** Dit kan zijn door te financieren, regels te vereenvoudigen, mensen bij elkaar brengen en fungeren als kennisknooppunt.

We willen participatie toegankelijk maken voor zowel inwoners als ondernemers. We geven handvatten voor hoe we hen als gemeente betrekken en hoe we open en toegankelijk zijn voor hen. Dat doen we op basis van de volgende vijf leidende principes.

Participatie is geen standaard onderdeel van het werkproces, maar een bewuste keuze voor samenwerking. Iedereen die participatie initieert, of dat nu de gemeente is of een andere partij zoals inwoners en verenigingen, moet actief het beste traject zoeken. Participatie betekent luisteren, verbinding maken en samenwerken in de kernen. Goede samenwerking vraagt inspanning en verantwoordelijkheidsgevoel van iedereen. Samen zijn we verantwoordelijk voor onze leefomgeving. We moeten het samen doen. Om dit te bereiken richten we ons op de volgende thema's:

- 1 Betrekken van de samenleving:** Versterken van het vertrouwen in de overheid versterken en samen met inwoners publieke taken vormgeven. Dat doen we door relatiecommunicatie in te zetten, bijeenkomsten te organiseren en aanwezigheid van kernverbinders in de kernen.
- 2 Stroomlijnen van participatieprocessen:** We ontwikkelen een uniforme aanpak voor participatieprocessen, maken gebruik van een digitale beslisboom en de participatieladder. Zo ontstaat er meer transparantie en uniformiteit ontstaat.
- 3 Verheldering van rollen, kaders en werkwijze:** Bij elk nieuw project of beleid communiceren we aan de voorkant over ieders rol en verantwoordelijkheid en de vooraf gestelde kaders.
- 4 Flexibiliteit en maatwerk:** We passen onze aanpak aan op de specifieke situatie en behoeften van de inwoners. Hierbij hanteren we het principe 'buitenkant lijn is ook in' vanuit de houding 'hoe maken we het mogelijk'.

A photograph of a Dutch landscape featuring a large church with a tall spire and a traditional windmill, set against a backdrop of a cloudy sky. The foreground is a field of dry, golden-brown grass. The entire image is overlaid with a semi-transparent reddish-pink filter.

Participatieladder als hulpmiddel bij inwonersparticipatie

2. Participatieladder als hulpmiddel bij inwonersparticipatie

Inwonersparticipatie, ook wel burgerparticipatie genoemd, is een verzamelterm voor manieren waarop de gemeente inwoners de kans biedt om invloed uit te oefenen op de gemeentelijke besluitvorming. Naast de representatieve democratie van raad en college is er ook participatieve democratie, waarbij de gemeente inwoners actief betreft bij haar beleid.

Participatie gaat over meedenken of meedoen in de voorbereiding van beleid, tijdens het besluitvormingsproces of tijdens de uitvoering van beleid. De verschillende participatievormen worden hieronder uiteengezet.

Bij inwonerparticipatie is het belangrijk om te bepalen hoeveel invloed de gemeente de deelnemers wil en kan geven. Hiervoor is de participatieladder een goed hulpmiddel. In de participatieladder zijn verschillende vormen van participatie opgenomen, waarbij de invloed van trede 1 naar trede 6 steeds groter wordt. Met de participatieladder beoordelen we in Buren welke vorm van participatie passend is bij een besluit of maatregel.

Trede 1: Informeren / meeweten:

De gemeente bepaalt zelf de agenda voor besluitvorming en houdt belangstellenden op de hoogte. Dit is eenrichtingsverkeer. De rol van de inwoner is die van ontvanger. Een voorbeeld hiervan kan zijn dat de gemeente bij een bouwproject de inwoners informeert via de bekende kanalen en een informatiebord bij de bouwlocatie.

Trede 2: Raadplegen / meedenken:

De gemeente bepaalt de agenda, maar ziet deelnemers als gesprekspartners. De gemeente is niet verplicht om de resultaten van de gesprekken te volgen. De rol van de inwoner is die van geconsulteerde. Een voorbeeld hiervan kan zijn dat voor het wijzigen van een verkeerssituatie inwoners vooraf hun mening kunnen geven via een digitale tool.

Trede 3: Adviseren / meedenken:

De gemeente stelt de agenda samen, maar geeft deelnemers de kans om problemen aan te dragen en oplossingen te formuleren. De gemeente verbindt zich in principe aan de resultaten, maar kan hiervan afwijken. De inwoner is hier adviseur. Zo kunnen bijvoorbeeld inwoners uitgenodigd worden om deel te nemen aan een werkgroep die advies geeft over de herinrichting van bijvoorbeeld een park.

Trede 4: Coproduceren / meedoen: Gemeente en deelnemers komen gezamenlijk tot een agenda en zoeken samen naar oplossingen. De rol van de inwoner is die van partner. Bijvoorbeeld door in samenwerking met inwoners een plan te ontwikkelen voor revitalisering van het dorpshuis waarbij beide partijen evenveel invloed hebben.

Trede 5: Meebeslissen: De gemeente laat beleids- en besluitvorming over aan de deelnemers. Ambtenaren hebben een adviserende rol. De rol van de deelnemer is meebeslisser en vaak ook (mede-) uitvoerder. Zo kan een inwonersvereniging bijvoorbeeld verantwoordelijkheid krijgen om beslissingen te nemen over het budget van een buurtactiviteit.

Trede 6: Zelf doen: Dit betreft de rol van de inwoner bij overheidsparticipatie, waarbij een groep inwoners bijvoorbeeld zelf het groenonderhoud verzorgt.

De zes treden van de participatieladder hebben allemaal een andere functie als het gaat om de invloed van de inwoner. Bij de trede informeren is er geen sprake van interactieve beleidsontwikkeling. Bij de andere treden is er wel sprake van tweerichtingsverkeer.

2.1 Betrekken van inwoners op basis van kenmerken

De gemeente betreft inwoners op basis van verschillende kenmerken, zoals specialisme of het behoren tot een specifieke doelgroep. Zo kan bijvoorbeeld een ouderenvereniging gevraagd worden om mee te denken over beleid om eenzaamheid tegen te gaan.

Onderwerpen voor samenwerking:

In de QuickScan zijn de volgende onderwerpen genoemd:

- De inrichting en onderhoud van de buurt en/of wijk.
- Sociale overlast (waaronder veiligheid en verkeer).
- Gezondheid, (jeugd)zorg en armoede.
- Onderwijs.
- Wonen (voldoende, geschikte en betaalbare woningen).
- Duurzaamheid en energie.
- Bedrijven en werkgelegenheid.
- Regionale uitdagingen (zoals bereikbaarheid en aanleg van winkelcentra).

Uit de antwoorden van inwoners blijkt dat er vooral behoefte is aan participatie bij de volgende onderwerpen:

1. De inrichting en onderhoud van de buurt en/of wijk.
2. Wonen (voldoende, geschikte en betaalbare woningen).
3. Sociale overlast (waaronder veiligheid en verkeer).

In de uitvoeringsagenda geven we invulling aan deze prioritering bij de keuzes voor thema's waar bewust op inwonersparticipatie wordt ingezet. De gemeente houdt er rekening mee dat voor sommige onderwerpen ook regionale besluitvorming van belang is.

2.3 Inwonerparticipatie in de regio en gemeenschappelijke regelingen

Inwonerparticipatie strekt zich niet alleen uit tot de lokale gemeente, maar ook tot regionale samenwerking. Bij deze participatievorm worden bewoners actief betrokken bij besluitvorming en beleidsontwikkeling op regionaal niveau. Dit betekent dat er samengewerkt wordt tussen meerdere gemeenten, bijvoorbeeld bij onderwerpen als ruimtelijke ordening, infrastructuur, regionale economische ontwikkeling, milieu en duurzaamheid, onderwijs en zorg.

Er zijn verschillende manieren waarop deze regionale participatie vormgegeven kan worden. Denk hierbij aan regionale adviesraden, participatietafels, digitale platforms en inspraakmomenten bij regionale plannen. De voordelen van inwonerparticipatie op regionaal niveau zijn onder andere:

- **Bredere inbreng:** Diverse gemeenten brengen verschillende perspectieven en ideeën in, wat leidt tot een rijker beleid.
- **Betere afstemming:** Gezamenlijke afstemming van beleid versterkt de effectiviteit van regionale initiatieven.
- **Versterking van gemeenschapsgevoel:** Inwoners voelen zich meer betrokken bij de regio, wat het gemeenschapsgevoel bevordert.

Echter, er zijn ook uitdagingen verbonden aan deze participatievorm. De investering in regionale betrokkenheid kan moeilijk zijn, omdat inwoners zich soms minder verbonden voelen met de regio als geheel. Ook de complexiteit van bovenregionale onderwerpen en de gelijkheid in vertegenwoordiging zijn aandachtspunten.

Hoewel we de waarde van regionale inwonerparticipatie erkennen, stellen we voor om de eerste twee jaar na de vaststelling van het participatiebeleid hier niet actief op in te zetten. Deze periode willen we gebruiken om participatie binnen de gemeente Buren goed vorm te geven. Zodra deze basis stevig staat, kunnen we de stap naar regionale participatie overwegen. Mochten zich binnen deze twee jaar mogelijkheden voordoen voor regionale participatie, dan zullen we uiteraard onderzoeken hoe we de inwoners van gemeente Buren hierbij kunnen betrekken.

A photograph of a Dutch landscape featuring a large church with a tall spire and a windmill, set against a backdrop of a cloudy sky. The foreground is a field of dry, golden-brown grass. The image has a reddish-pink tint.

Overheidsparticipatie: Ruimte creëren voor maatschappelijke initiatieven

3. Overheidsparticipatie: Ruimte organiseren voor maatschappelijke initiatieven

Inwoners pakken soms zelf zaken aan in hun omgeving. De inzet van inwoners die samen zelf iets (willen) doen in hun buurt of voor de gemeenschap noemen we maatschappelijke initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn inwoners die zelf groenbeheer gaan verzorgen, zelf buurtpreventie organiseren, of samen met lokale ondernemers een energiecoöperatie oprichten. Daar is de gemeente lang niet altijd bij nodig. Vaak gaat het pas goed lopen als de gemeente genoeg ruimte laat voor inwoners om hun ideeën en initiatieven te realiseren. Bij een maatschappelijk initiatief is het bestaande beleid van de gemeente en van andere overheden in principe het inhoudelijke kader. Dit wordt overheidsparticipatie genoemd.

Voor gemeenten is het vaak zoeken en uitproberen op welke wijze overheidsparticipatie invulling krijgt zodat maatschappelijke initiatieven daadwerkelijk ruimte kunnen krijgen. Dat is ook het geval voor de gemeente Buren. In de QuickScan lokale democratie is aan inwoners voorgelegd waar het meeste behoefte aan bestaat als het gaat om de omgang van de gemeente met maatschappelijke initiatieven.

Behoeften van inwoners:

Uit de QuickScan blijkt dat inwoners behoefte hebben aan:

1. Een duidelijk aanspreekpunt voor ideeën en plannen.
2. Bijeenkomsten waar inwoners en organisaties ideeën en kennis kunnen uitwisselen.
3. Flexibiliteit van de gemeente waar nodig.

Concrete stappen om aan deze behoeften tegemoet te komen:

1. **Duidelijk aanspreekpunt voor ideeën en plannen:** We werken met kernverbinders, in 2025 aangevuld met een tijdelijke projectcoördinator 'participatie', die onder andere fungeren als aanspreekpunt voor inwoners en organisaties. Inwoners kunnen bij de kernverbinders terecht met hun ideeën en zij verbinden de inwoner aan de juiste contactpersoon binnen de gemeente.
2. **Bijeenkomsten voor ideeën en kennisuitwisseling:** We organiseren, buiten Buren Bruist om, frequente bijeenkomsten per kern waar inwoners en organisaties hun ideeën kunnen presenteren en kennis kunnen uitwisselen.

3. **Flexibiliteit van de gemeente waar nodig:** We werken met een leefbaarheidssubsidie voor maatschappelijke initiatieven, waarbij de gemeente snel kan inspelen op goede ideeën van inwoners.
4. **Ontwikkelen van een informatieve flyer:** Er komt een duidelijke (online) brochure waarin het opzetten van maatschappelijke initiatieven wordt uitgelegd, inclusief contactgegevens van aanspreekpunten.
5. **Organiseren van Buren Bruist:** Minimaal één keer per jaar organiseren we een initiatieven café waar inwoners en organisaties hun initiatieven kunnen presenteren, ervaringen kunnen delen en leren van elkaars initiatieven.
6. **Beter benutten van (het netwerk) van de kernverbinders:** We betrekken de kernverbinders bij het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven, maken gebruik van hun contacten in de kernen en geven initiatieven ook een plek op de kernagenda's per kern.

Implementatie in de uitvoeringsagenda

In de uitvoeringsagenda zal vanuit deze prioritering invulling worden gegeven aan de werkwijze van de gemeente als het gaat om maatschappelijke initiatieven. De communicatie over de omgang met maatschappelijke initiatieven kan beter, en de rol en het netwerk van de kernverbinder kan beter worden benut. Zo heeft de gemeente Ede een flyer ontwikkeld over de stappen bij maatschappelijke initiatieven. Bij het opstellen van de uitvoeringsagenda zal worden verkend of een dergelijke flyer waarin ook aanspreekpunten worden vermeld behulpzaam kan zijn. De gemeente Haarlem en ook andere gemeenten organiseren een aantal keer per jaar een initiatieven café waar ervaringen van inwoners en organisaties met maatschappelijke initiatieven onderling worden gedeeld. Ook dit zal onderdeel worden van de uitvoeringsagenda. In de routekaart is een globaal tijdspad van deze uitvoeringsagenda opgenomen.

A photograph of a Dutch landscape under a pinkish-purple sky. In the background, a large church with a tall, dark spire stands behind a row of white and red-roofed houses. To the right of the church, a traditional wooden windmill with four sails is visible. The foreground is a vast, flat field of dry, golden-brown grass, with a dark, straight line, possibly a road or a ditch, running across it. The entire image has a soft, pinkish-purple tint.

Uitdaagrecht: Samen proberen en samen leren

4. Uitdaagrecht: Samen uitproberen en samen leren

Bij het uitdaagrecht krijgen inwoners de kans om een taak van de gemeente (gedeeltelijk) over te nemen als zij dit beter, goedkoper en/of slimmer kunnen doen. Denk hierbij aan groenonderhoud, maar ook aan het onderhouden van sportvelden. Een initiatiefnemer dient een uitdaging in bij de gemeente om de taak op zich te nemen. Voor overname van die taak stelt de gemeente criteria en afwegingen op om op basis daarvan met de initiatiefnemer afspraken te maken.

Criteria voor het uitdaagrecht:

We hanteren de onderstaande criteria die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft opgesteld:

- De initiatiefnemers zijn geworteld in de buurt of wijk van het gebied.
- De initiatiefnemers willen een huidige lokale voorziening of gemeentelijke taak overnemen.
- Op basis van de kennis en ervaring van de initiatiefnemers is het aannemelijk dat zij de prestatie kunnen leveren.
- Het initiatief wordt gedragen door de wijk of buurt.
- Het initiatief schaadt geen andere inwoners.
- De initiatiefnemers beschikken over een rechtsvorm.
- De kosten voor de uitvoering zijn niet hoger dan de huidige kosten.

Taken die exclusief zijn voorbehouden aan de overheid, zoals strafvervolgning of het werk van de hulpdiensten, vallen buiten het uitdaagrecht. Deze criteria, alsmede de overheidstaken die zijn uitgezonderd van de inzet van het uitdaagrecht, worden overgenomen in de uitvoeringsagenda.

Afwegingen van de wenselijkheid van inzet op het uitdaagrecht:

Bij de afweging om het uitdaagrecht in te zetten, worden de volgende aspecten overwogen:

1. Duurzame betrokkenheid en toewijding bij de initiatiefnemers en andere betrokkenen.
2. Toetsing van de mate van maatschappelijke meerwaarde, dus hoe draagt het bijvoorbeeld bij aan de leefbaarheid van een kern.
3. Positieve energie en enthousiasme vanuit inwoners en organisaties over het thema.
4. Openstelling van de uitdaging voor alle partijen, uitgezonderd commerciële partijen omdat de gemeente geen winstoogmerk heeft.

Financiering

Veel gemeenten maken geld vrij voor uitdagingen middels een subsidieregeling. Deze veelgebruikte vorm is laagdrempelig en houdt de kosten beheersbaar. Een andere optie is het aanbesteden van een overheidsopdracht. Deze vorm is echter complexer en loopt daarnaast via het burgerlijk recht, wat invloed heeft op de mate van aansprakelijkheid van de gemeente. Er zijn inmiddels diverse experimenten geweest in verschillende gemeenten met de inzet van het uitdaagrecht. Voorbeelden hiervan zijn:

- Vouchersysteem: Inwoners krijgen ieder een bedrag en kunnen dit samen inleggen om een initiatief uit te voeren.
- Prijsvraag: Organiseren van een prijsvraag voor wie de beste uitdaging heeft om een probleem op te lossen.

Aansprakelijkheid

De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld als er iets misgaat met een uitdaging. Hierin is een onderscheid tussen opstal en geen-opstal. Een opstal kan een gebouw of speeltuin zijn. Het is een vaste plek op gemeenteground. Uitdagingen die geen opstal betreffen zijn bijvoorbeeld groenonderhoud of een taxi-dienst. Beide soorten brengen een andere mate van aansprakelijkheid met zich mee. Bij een opstal is de gemeente bijvoorbeeld altijd aansprakelijk als eigenaar, terwijl dit bij andere soorten uitdagingen niet direct het geval is.

- Aan de voorkant van de inzet van elk uitdaagrecht hebben we helder over welke vorm van aansprakelijkheid het gaat en of we dit een aanvaardbaar risico vinden. Dit is dan tevens onderdeel van de afweging om het uitdaagrecht wel of niet mogelijk te maken.

Implementatie in de uitvoeringsagenda

De gemeenteraad is tijdens de beeldvormende raad geïnformeerd over de mogelijkheden en de aandachtspunten bij het inzetten van het uitdaagrecht. Vanuit de inventarisatie bij de kritische vragen en dilemma's lijkt de gemeenteraad in beginsel te willen inzetten op klein starten, met lagere budgetten om met elkaar te kunnen leren. In de uitvoeringsagenda zal hier nader invulling aan worden gegeven. Er is ten aanzien van mogelijke onderwerpen voor het uitdaagrecht verkend wat de mogelijkheden kunnen zijn. Daarbij is groenonderhoud als mogelijke optie genoemd om klein mee te beginnen.

4.1 Stappenplan voor het indienen van een uitdaging:

1. Voorbereiding

- Inwoners verzamelen informatie over de taak die zij willen overnemen en bereiden een voorstel voor.
- Inwoners nemen contact op met de coördinator maatschappelijke initiatieven voor advies en begeleiding.

2. Indienen van een uitdaging

- Inwoners dienen hun voorstel in bij de gemeente, inclusief een plan van aanpak, begroting en bewijs van draagvlak in de buurt.

3. Beoordeling

- De gemeente beoordeelt het voorstel op basis van de gestelde criteria en afwegingen.

4. Besluitvorming

- De gemeente neemt een besluit over de uitdaging en informeert de initiatiefnemers over de uitkomst.

5. Uitvoering

- Bij een positief besluit, maken de gemeente en de initiatiefnemers concrete afspraken over de uitvoering en verantwoordelijkheden.
- De initiatiefnemers starten met de uitvoering van de taak onder begeleiding van de gemeente.

6. Evaluatie

- Na afloop van de uitdaging wordt het proces geëvalueerd en worden lessen getrokken voor toekomstige uitdagingen.

Hoe gaan we het samen beter doen?

5. Hoe gaan we het 'samen beter doen'?

De gemeente Buren kiest bewust om samen te werken met onze inwoners. Hoe we dit inrichten kan moeilijk of makkelijk. Belangrijk hierbij is dat het best passende participatietraject wordt gekozen, ongeacht of het initiatief tot participatie vanuit de inwoner of de gemeente komt. Daarom is en blijft participatie maatwerk, waarbij we rekening houden met de mogelijkheden en de kennis van de initiatiefnemer(s).

- **Gebruik van de participatieladder:** De eerder besproken participatieladder brengt in beeld welke vormen van participatie mogelijk zijn. De volgende stap is aan de hand van een duidelijk afwegingskader transparant te bepalen of participatie mogelijk, noodzakelijk of wenselijk is. Bijvoorbeeld of de participatie groot, klein of zonder kan. Want niet voor elk onderwerp binnen beleid of uitvoering hoeft of kan participatie ingezet te worden.
- **Transparante communicatie:** Mocht er geen ruimte zijn binnen het beleid of project om aanpassingen te maken, dan wordt er geen participatieproces gestart. De gemeente zal hierin transparant communiceren naar haar inwoners. Bijvoorbeeld als het initiatief volledig past binnen bestaande wet- en regelgeving of tijdens een crisissituatie. Hiermee wordt voorkomen dat er valse verwachtingen worden geschept voor inwoners en de gemeente. Bij 'schijnparticipatie' blijven we weg.
- **Zorgvuldige bestuurlijke afweging:** Ten slotte wordt er een zorgvuldige en transparante bestuurlijke afweging gemaakt bij het gebrek aan middelen zoals capaciteit bij medewerkers of geld. Bij een tekort aan middelen, zoals capaciteit van medewerkers en geld, maakt het college een zorgvuldige afweging en informeert het college de samenleving hier tijdig over.
- **Afwegingskader voor participatie:** Het afwegingskader geeft transparantie over de keuze om wel of niet met participatie aan de slag te gaan. Dit zal opgenomen worden in de uitvoeringsagenda. In het afwegingskader toetsen we daarvoor vijf randvoorwaarden.

5.1 Afweging op basis van vijf randvoorwaarden

Het ene plan leent zich meer voor participatie dan het andere plan. Dat kan aan het onderwerp, geld, tijd of de ruimte voor verschillende oplossingen liggen. Een duidelijke afweging, op basis van de volgende randvoorwaarden, helpt hierbij:

- a. **Invloed op inwoners, organisaties of ondernemers:** Het beleid/project/vraagstuk heeft invloed op inwoners, organisaties of ondernemers. Hierbij kijken we naar het onderwerp door de bril van inwoners, organisaties en ondernemers. We zetten hier participatie in om hun wensen en behoeften te inventariseren.
- b. **Ruimte voor participatie:** Het beleid/project/vraagstuk biedt ruimte voor participatie. Meedenkende inwoners of organisaties moeten daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen op het plan. Als er geen keuzes meer te maken zijn, of geen andere reële beleidsalternatieven denkbaar zijn, is participatie onwenselijk. Factoren waardoor er geen ruimte is voor participatie kunnen zijn: wet- en regelgeving van hogere overheden, eerder beleid of regelgeving van de eigen overheid, financiële beperkingen of een reeds bestaande zienswijze van college en raad. In dergelijke gevallen informeert de gemeente de inwoners over de redenen en de uitvoering.
- c. **Tijd voor participatie:** Participatie neemt, in ieder geval in het voortraject van beleidsvorming, tijd in beslag. Echter ook het ondersteunen van initiatieven van inwoners vergt capaciteit. Is die tijd beschikbaar of heeft bijvoorbeeld de besluitvorming zoveel haast dat het gezien het tijdspad feitelijk onmogelijk is om participatie in te zetten? We ruimen voldoende tijd in om samen met inwoners een ontwerp op te stellen., rekening houdend met de beschikbare capaciteit
- d. **Capaciteit en geld voor participatie:** Het organiseren en begeleiden van participatie kost capaciteit en geld. Daarnaast kunnen er voorstellen van inwoners uit het participatietraject komen die zorgen voor een beter plan of een betere uitvoering, maar wel extra geld kosten. Het is van belang dat het budget hiervoor beschikbaar is. Bij onvoldoende capaciteit of geld vraagt het college de raad tijdig om extra middelen.
- e. **Verandering in cultuur en organisatie:** Participatie vraagt om een verandering in cultuur en organisatie. We volgen daarom het advies van de VNG om eerst een beleidskader vast te stellen, planmatig te werken aan de cultuurverandering en daarna de verordening op te stellen. Vanuit het MT maken we een plan voor deze cultuurverandering en koppelen deze aan de organisatiebrede organisatieontwikkeling.

Toepassing van het afwegingskader

Zijn randvoorwaarde a of b niet aanwezig? Dan is het niet wenselijk om aan participatie te doen. Zijn tijd en capaciteit/geld de beperkende factoren, maar heeft het project veel impact op inwoners en/of verwacht men dat de inbreng van inwoners/belanghebbenden grote meerwaarde heeft? Of hebben inwoners/belanghebbenden aangegeven het van groot belang te vinden om mee te praten? Dit dilemma wordt dan eerst voorgelegd aan de ambtelijk opdrachtgever en indien nodig, vervolgens aan college/raad.

Wanneer de uitkomst is om geen participatie in te zetten, maar het onderwerp wel relevant is voor inwoners, organisaties of ondernemers, is een goede communicatieaanpak essentieel. In dat geval zorgt de gemeente voor een duidelijke en transparante communicatie naar de betrokken partijen.

5.2 Omvang van project, plan en beleid is leidend

Binnen de organisatie wordt projectmatig gewerkt. Voor grotere opgaven wordt een participatieplan opgesteld als onderdeel van het projectplan. Bij onderwerpen met grote maatschappelijke relevantie, zoals kernvisies en beleid voor arbeidsmigranten, krijgt de gemeenteraad de mogelijkheid om vooraf kaders te stellen over zowel de inhoud als de aanpak van de participatie. Dit kan via een raadsvoorstel of een raadsbrief waarin de raad tijdig wordt geïnformeerd en input kan leveren. Over het algemeen geldt:

- Kleine plannen/projecten/beleidsonderwerpen worden ambtelijk afgehandeld.
- Middelgrote plannen/projecten/beleidsonderwerpen worden door het college besloten.
- Bij grote plannen/projecten/beleidsonderwerpen stelt de gemeenteraad vooraf kaders.

5.3 Rollen van de gemeentelijke organisatie

Ambtelijk

De ambtelijke organisatie is proceseigenaar van de participatietrajecten. Betrokken ambtenaren zijn verantwoordelijk voor het betrekken van de omgeving bij het project en volgen daarbij de Burense werkwijze participatie. Ze wegen de belangen en opbrengsten van de participatie mee bij de advisering aan college en raad en geven inzicht in hun afwegingen.

Gemeenteraad

De gemeenteraad stelt kaders, controleert en besluit. Ze hecht veel waarde aan communicatie met inwoners, participatie en het uitdaagrecht. De raad zoekt naar manieren om meer contact te hebben met inwoners en ruimte te geven voor gesprekken, ideeën en inspraak. Participatie speelt hierin een belangrijke rol. Het is belangrijk dat de raad vooraf duidelijk aangeeft wat de ruimte is voor participatie en wat er met de uitkomsten gebeurt. Achteraf toetst de raad het participatieproces en weegt de belangen en uitkomsten mee bij de besluitvorming. Vanwege hun bijzondere positie hebben raadsleden meestal geen actieve rol in het participatietraject zelf.

Het college

Het college van B&W heeft de verantwoordelijkheid om participatie binnen hun portefeuilles aan te moedigen en te bevorderen. Bij middelgrote projecten stelt het college de kaders voor de participatie en weegt de belangen en uitkomsten mee in hun besluitvorming. Het college kan ook een actieve rol spelen in het participatieproces en is zich bewust van de benodigde capaciteit, tijd en geld. Ze kunnen besluiten dat participatie niet haalbaar of nuttig is.

(Andere) Participanten

Inwoners, ondernemers, verenigingen en samenwerkingspartners worden actief betrokken met behulp van de participatieladder. Ze worden geïnformeerd en geraadpleegd, maar kunnen ook adviseren, coproduceren of meebeslissen, afhankelijk van de participatieruimte. Daarnaast bestaat het wettelijke recht op inspraak, zoals het indienen van zienswijzen en bezwaren, wat zich afspeelt in de afrondende fase van een plan.

5.4 De organisatie

De gemeente Buren kiest bewust voor participatie, wat betekent dat er voldoende tijd en ruimte moet worden gegeven aan onze medewerkers om de benodigde waarden en competenties te ontwikkelen en te onderhouden. Deze waarden en competenties omvatten leren, samenwerken, communiceren, luisteren en een open houding vanuit 'mogelijk maken'. Het is essentieel dat medewerkers de gelegenheid krijgen om deze vaardigheden te leren en eigen te maken.

Om dit te waarborgen zullen managers actief coachen en sturen op deze aspecten en aandacht hebben voor deze ontwikkeling. In de toekomstoriëntatie wordt aandacht besteed aan de cultuuromslag naar 'hoe maken we het mogelijk'. De adoptie van participatie is onderdeel van deze ontwikkeling.

In 2025 worden duidelijke keuzes gemaakt over waar de focus ligt, gezien de vele prioriteiten. Het beleidskader impliceert een toename van het werk voor de organisatie door meer communicatie, meer bijeenkomsten en meer keuzes. Om die reden zal in 2025 kritisch geoordeeld worden bij welke vraagstukken actief ingezet wordt op inwonerparticipatie en op welke wijze hier vorm aan wordt gegeven. Met betrekking tot overheidsparticipatie en het uitdaagrecht zal de coördinator in samenspraak met het MT de benodigde capaciteit en middelen bespreken. Indien dit niet voorhanden is wordt het college betrokken. De coördinator zal in eerste instantie de facilitator zijn voor inwoners en collega's om de capaciteitsdruk zoveel mogelijk op te vangen.

Financiering

Voor 2025 is er budget voor de rol van een parttime coördinator voor 16 uur per week opgenomen en budget voor de ontwikkeling van tools voor de uitvoering van dit beleidskader opgenomen in de begroting. Voor 2026 en 2027 zullen we in de kadernota incidenteel formatie aanvragen voor een coördinator voor 16 uur per week om te borgen dat participatie en de werkwijze goed ingebed wordt in de organisatie en bij onze inwoners.

A photograph of a Dutch landscape featuring a large church with a tall, dark steeple and a traditional wooden windmill. The foreground is a field of dry, golden-brown grass. The sky is a mix of soft pink and grey clouds. The entire image has a semi-transparent reddish-pink overlay.

**Van beleid naar uitvoering:
Bouwstenen voor goed samenspel**

6. Van beleid naar uitvoering: Bouwstenen voor goed samenspel

Om de stap te zetten van dit beleidskader naar participatie in de praktijk zal na vaststellen van dit overkoepelende beleidskader samen met college, organisatie en inwoners verder invulling worden gegeven aan de uitvoeringsagenda. Voor de participatieverordening wordt de modelverordening van de VNG benut. De model verordening biedt juridische handvatten voor zowel inwoners-, overheidsparticipatie en het uitdaagrecht op basis van de kaders van de Wet Versterking Participatie op Decentraal Niveau die per 1 januari 2025 in werking treedt. De VNG adviseert om binnen gemeenten eerst de cultuuromslag te maken naar participatief werken alvorens de verordening vast te stellen waardoor de verordening op een later moment zal worden opgeleverd. Wij zullen ons aan dit advies conformeren.

Voor de uitvoeringsagenda formuleren we de volgende vier bouwstenen voor een goed samenspel tussen inwoners, de gemeenteraad, het college en de ambtenaren:

1. Heldere verwachtingen over rollen
2. De organisatie toerusten
3. Continue aandacht voor communicatie
4. Doorlopend leren, evalueren en bijstellen

Bouwsteen 1: heldere verwachtingen over rollen

Om te voorkomen dat verwachtingen over rollen verschillen, zijn onderstaande uitgangspunten geformuleerd.

- De gemeente Buren beoordeelt in hoeverre inwoners mogelijkheid hebben om invloed uit te oefenen op het beleid of de uitvoering. Dit gebeurt vooraf aan de hand van de participatieladder en het afwegingskader. Als er bij besluitvorming door de gemeente geen invloed vanuit inwoners mogelijk is, informeert de gemeente de inwoners hierover. Ook wordt gezorgd voor heldere communicatie over de gevolgen van de besluitvorming als het onderwerp inwoners raakt.
- Deelnemers weten aan het begin van een participatietraject waar ze aan toe zijn. De gemeente legt daarvoor vooraf vast waarover de deelnemers meepraten, wat al vast staat en wat nog niet, welke status hun inbreng of inzet heeft en wat er uiteindelijk gedaan wordt met hun inbreng of inzet. De gemeente legt deze vertrekpunten vast in het

uitvoeringsplan. In het uitvoeringsplan wordt ook een communicatieparagraaf opgenomen. De gemeente waarborgt dat de belangen van alle burgers worden meegewogen. Zij brengt daarom alle belangen van mogelijke partijen in beeld tijdens het participatieproces, ook de belangen van partijen die niet aan tafel zitten. Deze belangen betreft de gemeente in de totale afweging.

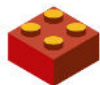
- De gemeente zorgt dat inwoners op tijd (tenminste 1 week van tevoren) kunnen beschikken over alle informatie die zij nodig hebben en biedt deze op verschillende manieren aan.
- Participatie betekent voor de gemeente ook: een open en attente houding, serieus luisteren naar wat inwoners te zeggen hebben en zoeken naar mogelijkheden. De gemeente gebruikt daarvoor begrijpelijke taal.
- Wanneer er tussentijds wijzigingen optreden, dan laat de gemeente dit vroegtijdig aan inwoners weten.
- De gemeente nodigt inwoners tijdig uit voor bijeenkomsten. Inwonerparticipatie in het kerngericht werken vindt in de betreffende kern plaats.
- De gemeente informeert betrokkenen over de uitkomst van het participatietraject, de besluitvorming en het vervolg.

Bouwsteen 2: de organisatie toerusten

Participeren vereist inspanning van inwoners, de raad, het college en de ambtelijke organisatie. De organisatie zet al stappen met betrekking tot:

Hoe maken we het mogelijk? De kernverbinders spelen een belangrijke rol in het creëren van verbinding en ontwikkeling van de kernagenda's. Vakambtenaren worden nu al volop meegenomen in deze ontwikkeling. Daarnaast wordt de hele organisatie meegenomen en denkt met elkaar na over hoe we het mogelijk kunnen maken. Dit is een basisvoorwaarde om met elkaar te leren als het gaat om participeren en is als een gezamenlijk leer- en ontwikkelproces. Inmiddels zijn er op het vlak van participatie diverse tools beschikbaar. Het vinden van de juiste tools en daar samen ervaringen mee opdoen is een belangrijk onderdeel van dit leer- en ontwikkelproces. In 2025 kijken we kritisch naar met welke participatietrajecten we starten om kennis en ervaring op te doen. Een tijdelijk projectcoördinator participatie heeft hierin de coördinerende rol.

Bouwsteen 3: continue aandacht voor communicatie

Op het gebied van communicatie zijn drie factoren essentieel.

- Ten eerste: communicatie van begin tot en met eind van een participatieproject vraagt continue alertheid.
- Ten tweede : er is een communicatieplatform nodig om participatie-ervaringen te delen, de 'do's en don'ts' om van en met elkaar te leren en de benodigde eenvoudige formulieren om participatievraagstukken in te dienen.
- Ten derde dienen we een duidelijke communicatiestrategie als het gaat om handvatten die inwoners de weg wijzen bij het participeren. Dit betreft de gerichte inzet van verschillende middelen zoals flyers, papieren media en social media om onze inwoners goed te kunnen bereiken.

Bouwsteen 4: doorlopend leren, evalueren en bijstellen

Voor alle betrokken is het samenspel ook een kwestie van uitproberen en samen leren.

Zo kunnen we het samen beter doen. Elk doorlopen participatietraject zal geëvalueerd worden om op deze manier het lerend vermogen te vergroten en tussentijdse aanpassingen te kunnen doen. Het beleid en de ontwikkelingen zullen 1 x per jaar geëvalueerd worden.

7. Burense participatie in de praktijk

In dit hoofdstuk laten we zien hoe participatie in de praktijk werkt bij de gemeente Buren. We beschrijven enkele voorbeelden over hoe uitvoering van Burense participatie er conform dit beleidskader uit ziet in de praktijk, geven een stappenplan voor het opzetten van participatie, en delen praktische tips voor zowel inwoners als medewerkers van de gemeente.

Zo ziet Burense participatie er uit in de praktijk

1. Groenbeheer door inwoners in eigen

- **Beschrijving:** Inwoners van de kern hebben het initiatief genomen om gezamenlijk het groenbeheer te verzorgen. De gemeente heeft hen ondersteund door gereedschap en planten te leveren, en door een aanspreekpunt beschikbaar te stellen voor advies en vragen.
- **Resultaat:** Het groenbeheer wordt nu efficiënter uitgevoerd, de buurt is groener en de bewoners voelen zich meer betrokken bij hun leefomgeving.

2. Buurtpreventieproject in het dorp:

- **Beschrijving:** In samenwerking met de politie en inwoners is er een buurtpreventieproject opgezet in het dorp. Inwoners hebben trainingen gevolgd en werken samen om de veiligheid in hun dorp te vergroten.
- **Resultaat:** De veiligheid in het dorp is verbeterd en de samenwerking tussen de bewoners en de gemeente is versterkt.

3. Energiecoöperatie in de kern:

- **Beschrijving:** In de kern hebben inwoners samen met lokale ondernemers een energiecoöperatie opgericht. De gemeente heeft geholpen bij het opstellen van het businessplan en heeft subsidies verstrekt voor de aanschaf van zonnepanelen.
- **Resultaat:** De energiecoöperatie levert duurzame energie aan de inwoners en heeft bijgedragen aan de vermindering van de CO2-uitstoot.

Beknopt stappenplan voor het opzetten van participatie

Vorbereiding

Verzamel informatie over het exacte vraagstuk dat voorligt, in welke fase het zich bevindt en of er al eerder geparticipeerd is en indien dat zo is wat de uitkomsten hiervan waren.

Stap 1. Is er aan de randvoorwaarden voldaan?

Check of er aan de randvoorwaarden is voldaan, zoals of er voldoende participatieruimte, tijd en middelen zijn, de problematiek geschikt is voor participatie, het past binnen (bestaande) wet- en regelgeving en er bestuurlijk commitment is.

Stap 2. Bepaal de participatiecategorie

Is de participatiecategorie klein, middel of groot? Kijk naar het schaalniveau van de ontwikkeling (straat-wijk-gemeente) en wat de individuele, collectieve en/of maatschappelijke belangen zijn en wat de impact is.

Stap 3. Maak een participatieplan

Schrijf een participatieplan waarin het doel van participatie, de doelgroepen, het participatieniveau, de participatieactiviteiten, communicatiemiddelen en rolverdeling staan omschreven.

Stap 4. Voer participatie uit

Voer participatie uit conform het participatieplan.

Stap 5. Schrijf een participatieverslag

In de verslaglegging staan de uitgevoerde participatieactiviteiten, ingezette communicatiemiddelen, resultaten en impact van de participatie.

Stap 6. Evaluer

Evaluer tijdens en na afloop van het participatieproces met de betrokkenen hoe de participatie is doorlopen.

Praktische tips voor inwoners en medewerkers

Voor inwoners

- **Wees proactief:** Kom met ideeën en initiatieven, en zoek contact met de gemeente om deze te bespreken.
- **Blijf betrokken:** Volg de voortgang van projecten en blijf actief deelnemen aan bijeenkomsten en werkgroepen.
- **Werk samen:** Zoek samenwerking met andere inwoners, organisaties en de gemeente om gezamenlijke doelen te bereiken.

Voor medewerkers van de gemeente:

- **Luister actief:** Luister naar de input van inwoners en neem deze serieus.
- **Communiceer duidelijk:** Zorg voor heldere en transparante communicatie over projecten, processen en beslissingen.
- **Faciliteer participatie:** Bied ondersteuning en begeleiding aan inwoners die initiatieven willen nemen en stimuleer samenwerking.

“Een greep uit succesvolle participatievoorbeelden in de gemeente Buren zijn bijvoorbeeld de bouw van het nieuwe gemeentehuis, de kernagenda's, het onderzoek naar een nieuwe burgerpeilingtool, groenonderhoud, etc.